RG 85 Shalom Schwarzbard Papers
(Tcherikover Archive)

Poems - Anna Schwarzbard

undated, 1939, 1943-1945, 1948

Folder 905

צו קרעלט

72403

איך קוק אויף דעם אַוואַווין
און ס׳איז מיר זייער קאַלט
איך האָב נישט מיט וואָס צו מאַכן פייער
איך גיי אַרום זוכן קוילן אָדער האָלץ
צום אָפּטייל וואָס מע איז אַלץ טייער.
כ׳האָב געזוכט דעם גאַנצן טאָג קוילן אָדער האָלץ
און כ׳האָב גאָר געפונען פּוטער.
איך קום אַהיים און הויב זיך אָן אַ מאָל
און אויף דער נשמה איז מיר ביטער.
צו מאָרגנס גיי איך נאָך אַ מאָל זוכן קוילן אָדער האָלץ
אָבער צו מיין אומגליק איז נישט צו באַקומען
דער קוילן הענדלער איז געווען אַלץ גוט און האָלץ
ער האָט געהייסן — צו מאָרגן קומען !!
און „צו מאָרגן" איז אויך געקומען אָבער
מיט נאָמען האָט ער אַלעמען געזאָגט פּראָסט געלעבט!
וואָס און אַלגעמיין. שוין צו פּאַליז, האָט ער געמאַכט

אַבראַהאַם פּערלאָס

ער האָט געמאָלן אויך 3 פּאָרטרעטן
פֿאַרשײדענע בילדער.
72404
טאַקע אויף גרויסן [illegible] [illegible]
האָט ער געמאָלט די מאַדאַם „מאָני"
פֿאַר צוואַנציק יאָרן.
און די „מאַדאַם מאָני", האָט אונדז געמאַכט
[illegible] [illegible]
די האָט אונדז געבראַכט צו [illegible].
און אונדז [illegible] [illegible]
די „מאַדאַם מאָני", און [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible], איך [illegible] [illegible] [illegible]!!!
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
און [illegible] [illegible] פֿון [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

72405

מיליאָנען אויף מזרח און אויף מערב
און צפון און אויף דרום !!!
דאָס וואָס מיר האָבן איבערגעלעבט
דאַרף מען פאַרשרײַבן און ניט פאַרגעסן.

ה. ש.

דעצעמבער. 1943 יאָר.

דער ציוניסטישער יום-טוב פּורים
באַגײַסטערט אַ דאָרף פּריטער!
[illegible] ניט לאַנג האָבן געהערט
אין די בלעטער:
אַז די קינדער פון בלעטער אַמאָל
דער פּעלע אויף אַ משל מיט מרדכי [illegible]
[illegible] אַלע זײַן אױף דעם באַל
און מיר האָבן ניט דערלעבט צוזאַמען
ביז צו דעם [illegible] !!!
פון דעם האָבן מיר געהאַט גרויסע [illegible]
און דער [illegible] ווייסט מען
אַ נײַעם יום-טוב פּורים.

72406

ס'וועט זײַן פֿריילעך!!!
ס'וועט רעשן!!
ס'וועט ~~[illegible]~~ המן-טאַשן!!
די ווײַזע לערער זײַנען זייער [illegible]
פֿאַרכמאַרעט וועלן זיי זיך אַלע
שיקן שלח-מנות:
[illegible], [illegible], [illegible]
אַלץ ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
אַלץ די ווײַזע [illegible] [illegible]
ס'וועט [illegible] און ס'וועט [illegible]
ס'וועט אַ [illegible] די [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] און [illegible]
די [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
די [illegible] [illegible], די [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] די [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible] מאַרץ 1944 [illegible]

72407 די דרײַ פּאַרטיזאַנער

די רויבער פון בערלין
וועלן שוין אין פראנקרייך מער ניט זיין
און די מערדער פון פאריז
האבן געהאנדלט זייער מיס.
וואו גיי און וואו שטיי,
הערט מען נאר: דער פארטיזאן, !!!
פאריז איז ווידער געווארן א ווינדער.
מ'האט געזען אלטע און לייט זיך ירדיט
האבנדיק אלע צוזאמען גלייך א קינדער
דער פאליציי קומט צו העלפן די הערצער
זיי האבן געוואלט זיין העלדן געטריי,
די האבן גע'העלפן דער פארטיזאן
זיי האבן געמיינט, אז זיי וועלן קריגן א מענד'
סאלדאטן פון אנדערע לענדער
זיינען געקומען אלע צו העלפן א ביסל גרינגער

ווייט האט מען א מענטשן ליבע:
ווי קריגט מען א פייער פראנקרייך?
דאס ליבע האט זיך אן ביסעלע
און זיך צוזאמען מיט ה'.
מיר דארפט זיך אז די זייט איז שוין געקומען
אז אלע דייטשע פירער זאלן אוועק פון דער
ערד

ג. ש.

1944 יולי.

של וועלט-מלחמה ה.

72408

געהערן זיך סאלדאטן פון אלע לענדער.

יידן האבן שטארק געליטן, אויסגעראבעט

אונזערע ייִדישע און קליינע קינדער.

קענען די יידן זיינען די גרעסטע שטארק

מ'איז געקומען דערנען טירן

פארטריבן די אמעריקאנער זעלנער די גרעסטע שלאכט

אייזנהאוער-אז ער האט שוין די קאפיטאן

און די רוסן און זייער האבן דאס פרייט או דייטל וועגן

און דעם האט און ליבן איז געווען גרעסטע געווען

פון דעם צופרידן.

דער האט האט אונזער

ער האט אויפגעהערט

דער ער איז צו דער האפט געקומען

אז די יידן געלאפן אויף די טויטע

די טויטע זיינען געווען נישט לאנג

זיי זענען געווען מיינע פריינד.

פיינע אורדענס

פאר אונז די מערטערן פון בראנזע

אויס געקומען צו יאגער

און די פון דעם דייטשע און פון דער רוסישע

זיינען אוועק מיט א פייער.

די גייסט אראפ קריג און מיל.

לאמיר האפן אז עס וועט זיין גוט.

מ'האט אונז געהייסן אראפנעמען די געלע לאטע,

ס'איז אונז געבליבן ליבער אונזער ווינט

ווייל נאך דאס געלט, צו אויסגעמעקט ווערן

פון דעם מאפע

דאס איז אונזער ווונש צו גליק...!!!

אויג. 1944 יאר.

1945

וו. ש.

דער קינדער יום טוב ווען דאס צייט
פון פרייע זשורנאל.

72409

ך דער קינדער יום טוב איז געווען דער שוין
נאר דער קינדער איז געווען מיט אן
מיר זאגן געווען פון דעם געוואלד
ווייסנדיק איז פון וואס קינדער זאגן
די מאמעס זיינען די טויטע דעקלאמירט.
מ'האט זיי געוויזן וואשינגטאנס שפאנטאניק
טאנץ און גולדבערג
ס'האט געוויזן די גרויסע
און נאך אלעס די קינדער
אויף דעם וואנדער האט געשפילט דאס נאמען
זאגט זיך אלעס אויסטערלישט די פון שווארצן זיין
אלע קינדער זאגן ווייל זייער פאלקע געמאכט
מ'האט אויך געזען דעם וועלט דערציילט מיט ווארט

ווייס זאגט זיין געוואלד, געוואלד, קינדערלעך
וויפל זאגט לאזן די פייגעלעך און זייער ניסטן
וואנדערער טויטע און מאמעס זאגן קומען
און די זאגן וועלן טרייסטן.
מיר זאגן הייבן אויף גלייך
אז גלייכער לעבן שלאסט און
זאגן קומען דורך

ס'זיינען געוואָרן [illegible] צוזאַמען מיט
די [illegible] צוזאַמען שוין געוואָרן מיד.

דערנאָך האָט די פּרעזידענטשע שוין
געענדיקט איר [illegible] קול
מיט דעם [illegible] וועט זיין
פֿאַר [illegible] אין [illegible]

2) דער דריטער קינדער יום טוב אין [illegible]

דער יום טוב איז ווירקלעך [illegible]
[illegible] די קינדערלעך
[illegible]
[illegible]
[illegible]
קינדערלעך [illegible]
[illegible] אין שטאַרק
[illegible]
[illegible]
[illegible] שלומען

[illegible] טויזנטער [illegible]
[illegible] קינדער.

72410

[illegible] ווילה נאָך
[illegible]
[illegible]
[illegible]
מיר וועלן די [illegible] פֿאַרגעסן.

3) צו די קינדערלעך

נאָך אונדזער שווערער ביטערער קאַלטער
[illegible] פֿרילינג געקומען
[illegible]
[illegible] שלומען
[illegible]
[illegible]
אייערע קינדערלעך! [illegible]
מיר [illegible]
חנוכה [illegible]

72411

דו ווייסט ניט וווּ צו גיין

דו ווייסט ניט וווּ צו גיין
און דו האָסט ניט וועמען עס [illegible] צו פֿירן.
אינדערהויפּט איז [illegible] מיר [illegible] מאַכן,
ס'איז ניטאָ [illegible] [illegible] פֿעלד אויף צו [illegible].
ווען דו האָסט [illegible] [illegible],
האָסט דו [illegible] פֿאַר פֿאַרטריבענע [illegible],
יעדער [illegible] דו ניט [illegible] צו [illegible],
[illegible] דו [illegible] ליכטיקייט און [illegible].
אויער ליכטיקייט צווישן טרערן,
פֿון מיט [illegible] און [illegible].
דו האָסט ניט פֿאַר וועמען צו [illegible]
אויף [illegible] [illegible].
ווײַט פֿאַרוואָרפֿן פֿון קרובֿים און שוועסטער,
[illegible] [illegible] איז קיין מיר דער [illegible].
די [illegible] און [illegible] [illegible] און די וועלדער,
און היינט און [illegible],
און דו [illegible] צו דער ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] אַליין,
[illegible] ווי א שטיין.
אָן פֿרײַנד און אָן קינד,
דו [illegible] אַז [illegible] [illegible] פֿאַר [illegible] [illegible].

א. ס.

72412

די ביקס

גאָט! איך האָב צו דיר אַ ביטע:
זאָל שוין אָפּגעשטעלט ווערן די שחיטה.
שטראָף דאָס פֿאָלק
וואָס מאַכט אויף אונדז אַ מלחמה,
אַז מיר זאָלן נקמה נעמען צו זען אין זיי אַ [illegible].

דאָס איז אַ פֿאָלק פֿון רויב,
ס'דאַרף פֿון זיי ווערן אַש און שטויב.
זיי האָבן פֿאַרוויסט אונדז, זיי פֿאַרטריבן אונדז
דאָס [illegible] נעמען צו זיי אונדזער [illegible]

פֿאַרשטיין אונדזערע שוועסטער און ברידער,
מיר ווייסן אַליין ניט ווי.
פֿאַר דער [illegible] זאָל אויף זיי [illegible]
זאָל אויף זיי בלײַבן און [illegible] מיט שטיינער.
פֿון דעם פֿאָלק דאַרף אַפֿילו ניט בלײַבן איבער.
דערציילט וועט ניט זײַן קיין האָס און קיין צאָרן
און מיר וועלן [illegible] אויף [illegible] יאָרן.
[illegible] וועלן מיר אויף אַ ביסל [illegible],
אַז אונדזערע שוועסטער און ברידער זאָלן קענען צוריק
אויפֿשטיין זאָלן (צו ווערן) די [illegible] אַן,
אַז מיר זאָלן נקמה זײַן צו זען דאָס פֿאָלק אונטערגיין.
זאָל אויף זיי דונערן, זאָל אויף זיי בליצן,
זאָלן צעשטערן די וועלט.
איך פֿאַרלאַנג אַז אַלע פֿעלקער
זאָלן נאָך ווערן ברידערלעך די [illegible].

א. ל.

דאָס ליד איז געשריבן געוואָרן, ווען איך בין געווען אין [illegible] דער [illegible] און האָב געזען פֿון [illegible].

72413

דער וועלטקריג

היינט איז א וועלטקריג

איך האב נישט געוויינט

איך האב געזונגען א לידל

און איך האב זיך געפרייט.

איך האב געלעזן אין דער צייטונג

אז די רוסן גייען גוט

פארשטיי איך אז די דייטשן ווערן שוין מיד.

יעצט וועלן זיי שוין נישט שפילן אזא

גרויסע ראלע

ווייל די רוסן האבן זיי צעטראטן

און פארווישט די [illegible].

די רומענער האבן זיך אויך פון זיי אפגעריסן,

און האבן מיט די רוסן פרידן געשלאסן.

זיי האבן זיך געוואלט צעטיילט מיט דער

ירושה

איך מיין אז די דייטשן האבן ווערט ירושה,

פאר די רומענער — [illegible] און [illegible]

פאר די רוסן בעסאראביע און בוקאווינע

און פאר די דייטשן — א מיתה משונה!!!

ווערט לאז זיך ענדיגן די מלחמה
זאל זיין די רוסן געווינער
און איך זאל קומען צו מיינע
שוועסטער קומען !!!
איך וועל זיך פיליכט עפעס
באווייזן
ווען איך וועל זיין גרויס ווי דער אלמן
איך זיין גרויס ווי דער ניראטש
איך וועל געדענקען מיינע אליינע
שוועסטער.
אננא.
יולי 1944.

72414

מײַן װילנע

צומער אין די הײַזן פֿון װילנע אין פּרעסט
איז געװען די גאַלז אין גאָרטן פֿול מיט גרינס.
אױף אלדי גאַלז פֿון גאַסן הײבן געװאַקסן
שײנע בלומען

און די גרינס פֿליגן קומען
אױף האַלב די אַלע מײַן אױפֿגעװאַקסן
װעלכע מיטן די בלומען פֿאַרװעלקט
צעטראָטן איז די װעג

מײַן שלום איז אין אַ פֿריגן — נאָר אין דעם װעג.
מ'האָט אים פֿאַרשפּרײט צו קלױבן פֿאַר דער
ענציקלאָפּעדיע געלט.
מיר איז פֿאַרװיסט געװאָרן די װעלט.
מ'האָט אים פֿאַרשפּרײט, ער איז נישט צוריקגעקומען
און מײַן גליק איז מיר געװאָרן אױסגעװאָרצלט
װעגן זײַט קריג די מײַן אַרבעט
און פֿאַרגעסן זאָג אױף זען
די גרינס האָבן פֿאַרשװוּנדן מײַן אַלצדינג פֿאַרגעסן
אױף זײַט די אַרבעט
אױף האָב נישט קײן גאַנצן אָנװײַז

וואס איך ווינטש דיר און מיין לעבן
אלץ — און גליק שלום־ס קווארטיר.

א. ש.

1939 יאנ.

72415

ליבער פֿרײַנד אַקסלער,

געקריגן אײַער פּעקל, אַ גרויסן דאַנק אײַך. מיט
אײַער זייער שיין פֿון אײַך, ווי ליבער געדענקט זיך
די מיתה, נאָר מײַנעם מאַן איך מיר זייער נישן
אײַנגענעמען, ווײַטאָגדיק, אַז מע איז פֿאַרלאָרן
מענטשן, וואָס נייגן זיך אָפּשעצן מער
פֿון מיר.

איך דאַנק אײַך נאָך אַמאָל, און
באַגריס אײַך אַן הערצלעכסטן.

אַננאַ שוואַרצבאָרד.

[פֿון ש. לינוואַרט אַרכיוו]

3/24/61

72416

פרייטיק, 15־טער אָקטאָבער, 1948

אַננאַ שוואַרצבאָרד (פּאַריז)

די נייטערין

(איבערגעאַרבעט פון א. יאַבלאָנסקי)

זי זיצט אין איר איינזאַמען צימער און טראַכט:
ווי זאָל זי די אויגן קורירן?
זי קען שוין ניט גיין ווען עס פאַלט צו די נאַכט,
און האָט אויך ניט, ווער ס׳זאָל זי פירן...

איר איינציקער פירער איז לאַנג שוין אַוועק,
ער האָט וואו זיין רו שוין געפונען.
זי אָבער בלאָנדזשעט אַ פינצטערן וועג
אָן האָפנונג, אָן צוועק און אָן זינען.

אַמאָל האָט זי קליידער פאַר רייכע גענייט,
די נאָדל אין האַנט איז געפלויגן;
היינט קען זי ניט מער, עס ציטערט די האַנט,
זי נעמט פשוט אַרויס זיך די אויגן.

פון לאַנג שוין פאַרגעסן, פון קיינעם דערקענט,
און דאָך האָט זי פיל צו דערציילן,
זיצט זי אין שטיבל און רעדט צו די ווענט
די וואונדן פון האַרץ צו פאַרהיילן:

„אַמאָל איז געווען אַ יידישער העלד,
באַרימט אין אַלע יידישע שטיבער.
נאָר ס׳האָט דיך, ווי מיך, אויך פאַרגעסן די וועלט,
דו — מיין איינציק געטרייער און ליבער!”

אין שטיבל איז פינצטער, דאָס ליכטל פאַרלאָשן,
אָט זעט זי, עס שטייט דאָ איר שלום,
ער קושט זי און טרייסט זי... זי כאַפּט זיך באַלד אויף —
ס׳איז ליידער געווען נאָר אַ חלום...

„אוטאָפּיסט״ לערנט פּראַקטישע מענטשן

(סוף פון זייט 8)

האָבן זיי פּלוצים געביטן די הויט און דאָס מאָטיווירט דערמיט, וואָס דייטשלאַנד איז אין סכּנה, און היות ווי היטלער רעפּרעזענטירט אין דעם מאָמענט דייטשלאַנד... אַ סך פון אָט־די זיינען איצט געוואָרן קאָמוניסטן אָדער „סעפּיסטן״ (סעפּ — סאָצ. איינִיקייטס־פּאַרטיי), מחמת פאַר דייטשלאַנד לוינט עס בעסער... דאָס זיינען די זעלביקע עלעמענטן, וועלכע זיינען אויסגעליידיקט פון יעדן מאָראַלישן אינהאַלט און פון יעדן עטישן באַגריף און זייער איינציקע מאָס איז די לוינבאַרקייט און — די מערהייט...

ראָקער אַנאַליזירט די לאַגע פון דייטשלאַנד איצט און ווי אַזוי ס'האָט געקאָנט קומען צו דעם, צו וואָס ס'איז געקומען. ער האָט נישט קיין אָפּהאַלט צו באַשולדיקן דייטשלאַנד, דאָס דייטשלאַנד, וועלכעס ביסמאַרק האָט פאַרפּרייסנט, אין זיין פאַראַנטוואָרטלעך פאַר אַלע געשעענישן אין אייראָפּע פון זינט דעם דייטש־פראַנצויזישן קריג אין 1870; ער מאַכט עס פאַראַנטוואָרטלעך פאַר דער ירידה פון אַלע שיינע און דערהויבענע אידייען און באַוועגונגען אין אייראָפּע, וועלכע האָבן געזאָלט אויסלייזן דעם מענטשן, און אַ פּשיטה שוין פאַר דער דעקאַדענץ פונם אינטערנאַציאָנאַלן סאָציאַליזם און דערפאַר, וואָס דער סאָציאַליזם אין דייטשלאַנד האָט באַקומען דעם זעלביקן כאַראַקטער, וואָס דאָס גאַנצע געזעלשאַפטלעכע לעבן אין יענעם לאַנד — פאַרצענטראַליזירט, פאַרביוראָקראַטיזירט, פאַרפּרייסנט.

אויך די דייטשישע וויסנשאַפט איז מיט־

אָט־די אַלע אַרגומענטאַציעס באַנוצט ראָקער ספּעציעל כדי צו באַרעכטיקן זיין פאַרלאַנג, אַז די דייטשישע אַנאַרכיסטן דאַרפן זיך באַטייליקן אין די געמיינדע־ראַטן, וועלכע זיינען איצט, לויט זיין מיינונג, די איינציקע, וועלכע זיינען נישט נאָר אימשטאַנד עפּעס אויפצוטאָן, נאָר אַפילו דערפירן צו אַ פולשטענדיקן אומבייט פון דער גאַנצער דייטשישער מענטאַליטעט. און ער באַגרינדעט אָט־די מיטאַרבעט דערמיט, וואָס:

„דווקא אין קלענערן קרייז, ווי דאָס איז די געמיינדע, דאַרף, לויט מיין מיינונג, זיין פיל לייכטער אָנצוטרעפן אָפענע אויערן און פאַרשטענדעניש, בתנאי, אַז מיר זאָלן זיך פּראַקטיש באַטייליקן אין אירע אַרבעטן און העלפן טראָגן די אחריות.״ „מיט ביליקע אַגיטאַציע פראַזעס איז נישט מעגלעך דורכצופירן קיין גרויסע ווערק.״

דאָס מיינט ער אין באַצוג צום באַטייליקן זיך אויך אין די קאָאָפּעראַטיוועס, וואו מען דאַרף קריגן דערפאַרונגען און אויסבילדן פּראַקטישע מענטשן פאַר דער אַקטיוויטעט.

מיר מיינען, אַז ראָקער שטרייכט אַזוי שטאַרק און אַזוי פיל מאָל אונטער די דאָזיקע נייטיקייט פון קאָנקרעטער, פּראַקטישער אַקטיוויטעט, מחמת אין אַ געוויסן זין איז עס און דאַרף זיין אַן איבערברוך אין דער מענטאַליטעט פון אונדזערע מענטשן, וועלכע זיינען נאָך אויך היינט־צו־טאָג שטאַרק איינגעגלייבט אין דער ווירקזאַמקייט פון דער הוילער פּראָפּאַגאַנדע ווי זיי זיינען דאָס געווען מיט צענדליקער יאָרן צוריק. און ווען ס'קומט צו טאָן עפּעס פּראַקטישעס און נאָך דערצו צוזאַמען מיט